

VEDLEGG 1 TIL DEL 500 - HOPPLEDERINSTRUKS

506	HOPPLEDERINSTRUKS.....	502
506.1	HOPPLEDER (HL)	502
506.2	KVALIFIKASJONER	502
506.3	ANSVAR.....	502
506.4	MYNDIGHET	503
506.5	PLIKTER	503
506.6	ANDRE FORHOLD	504
506.7	HANDLING VED ULYKKE	504

506 HOPPLEDERINSTRUKS

506.1 HOPPLEDER (HL)

HL er den person som er overlatt ansvaret for gjennomføring av praktisk hoppvirksomhet på ETT STED i et BESTEMT TIDSROM. HL skal være utpekt før hopping startes.

506.2 KVALIFIKASJONER

Som tilstrekkelig kvalifikasjon for HL regnes:

- For hopping med hoppere med A-sertifikat og høyere:
C-sertifikat
- Ved hopping med elever:
D-sertifikat eller Instruktør 2.

HL kan unntaksvis og etter særskilt vurdering for elevhopping godkjenne HL med C sert og I-3 når vedkommende minimum har 2 års erfaring som I-3, har deltatt jevnlig i klubbens utdanningsvirksomhet og operative drift i tillegg til å ha inngående lokalkunnskaper. Dette gjelder kun ved hopping fra fly med maks 6 hoppere og kun ved dropp fra et fly. Godkjente HL'er ihht dette, skal framkomme i HI's plan.

- Ved natt-, vann- og oksygenhopping:
Instruktør 1

506.3 ANSVAR

506.3.1 VARIGHET

Den som er utpekt til HL har fra det tidspunkt hoppingen påbegynnes og inntil hoppingen er avsluttet, eller han er avløst, det hele ansvar for organisering og drift av hoppfeltet, uansett om hoppere med høyere status er til stede.

506.3.2 OFFENTLIGE BESTEMMELSER

Foruten de fallskjermtekniske bestemmelser og instruksjer, skal HL også påse at den virksomhet som foregår, ikke strider mot offentlige lover og regler.

506.3.3 OMFANG

Begrepet hoppfelt innbefatter alt som berører hoppingen direkte eller indirekte, således også materiell, transport, fly, myndigheter, og alminnelig ro og orden.

506.4 MYNDIGHET**506.4.1 DISPOSISJONSRETT**

HL er hoppfeltets øverste myndighet, og alt personell har plikt til å etterfølge hans anvisninger. HL disponerer flyene, samt alt klubbmateriell på feltet. HL kan bortvise fra feltet personer som ikke retter seg etter hans anvisninger.

506.4.2 OVERPRØVING AV BESLUTNINGER

HLs beslutninger er definitive på hoppfeltet, uansett om hopper med høyere status er tilstede. Dersom HL treffer beslutninger som andre er uenige i, kan beslutningene ankes til egen HI, evt. gjennom denne og videre til SU.

506.5 PLIKTER**506.5.1 TILLATELSER**

Kontrollere at NOTAM er utstedt og at grunneiers (og evt. politiets) tillatelse til hopping på det aktuelle tidspunktet er innhentet.

Forsikre seg om at hoppfeltet er godkjent for aktuell type hopping.

506.5.2 FORBEREDELSE

Være på hoppfeltet i god tid før hopping er tillyst, og vurdere om forholdene tillater hopping, påse at tilfredsstillende bakkemannskap er tilstede, samt sikre seg at klubbens materiell som nyttes er i luftdyktig stand og ikke pakkeforeldet. Sørg for at kvalifisert pakker overvåker transport og behandling av materiellet og pakketjenesten på hoppfeltet.

HL skal sikre seg at transportmiddel for syketransport er tilgjengelig og at nødvendige opplysninger for varsling ved ulykke er kjent.

506.5.3 KONTROLL AV FLY

HL skal forsikre seg om at flyene som blir brukt er godkjent av Luftfartstilsynet for fallskjermhopping.

506.5.4 PAKKING AV ELEVUTSTYR

Eventuelt ta ut pakkere for pakking av elevenes fallskjermer.

506.5.5 HOPPFELTLEDELSE

Ta ut det nødvendige antall HFLer, kontrollere at disse har tilstrekkelige kvalifikasjoner for den aktuelle hopping, og evt. ta ut materiellassistent. HL skal fordele oppgaver ved bruk av flere HFLer. Kontrollere at HFL utfører de

oppgaver han er pålagt iht. vedlegg til Del 500 "Hoppfeltlederinstruks". HL kan evt. selv være HFL og følger de gjeldende bestemmelser for denne i tillegg til HL-instruksen.

506.5.6**KONTROLL**

Påse at virksomheten hele tiden er i henhold til gjeldende bestemmelser, herunder opprettholde et kontrollsystem for gyldighet av de deltakende hoppers sertifikater og/eller beviser og luftdyktighet for det fallskjermmaterieell som benyttes. Dersom HFL eller noen annen person med operativ oppgave på hoppfeltet er i ferd med å miste kontrollen med situasjonen, eller foretar noe i strid med gjeldende bestemmelser, skal HL omgående gripe inn. Dersom forholdene gjør det nødvendig å stanse hoppingen, skal HL overvåke situasjonen og sørge for at det ikke kan gjenopptas hopping utenfor hans kontroll.

506.6**ANDRE FORHOLD****506.6.1****FUNKSJONSTID**

HLs funksjonstid skal være forhåndsfastsatt. Dersom han skal avløses av en annen HL, skal han ikke forlate hoppfeltet eller opphøre å virke som HL før avløseren har overtatt.

506.6.2**DELTAGELSE I HOPPING**

HL kan under sin tjeneste være på bakken eller i luften og delta aktivt i hoppingen, dog på en slik måte at han hele tiden har kontroll med virksomheten.

506.7**HANDLING VED ULYKKE****506.7.1****VARSLING**

Dersom ulykke inntreffer på hoppfeltet, skal HL besørge tilkalling av legeassistanse, og deretter gjennomføre varsling iht. "Handlingsinstruks ved ulykker".

HUSK: Det er politiets ansvar å varsle forulykket persons pårørende.

HL skal samarbeide med politiet, og sørge for at alle opplysninger som ønskes bringes til veie så langt det er mulig.

506.7.2**RAPPORTERING**

Uavhengig av politiets etterforskning skal HL uten unødig opphold utarbeide detaljert rapport om hendelsesforløpet, inkludert sine egne vurderinger. Rapporten skal spesielt inneholde navn og adresse på, og egne skriftlige uttalelser fra:

HFL, HM, Flyger evt. andre impliserte parter, samt vitner til hendelsen.

Særtrykk av "Handlingsinstruks ved ulykker" skal, med utfylte data, bestandig være tilgjengelig på hoppfeltet.

506.7.3 RAPPORTERINGSPLIKTIGE HENDELSER

506.7.3.1 NÆRUHELL:

Utilsiktet skjermåpning, utløsning av reserveskjerm, feilfunksjoner, utilsiktet vannlanding eller andre forhold som nær hadde forårsaket uhell/ulykke. Som næruhell regnes også brudd på F/NLFs bestemmelser.

506.7.3.2 UHELL:

Hendelse hvor hopper er påført skade som medfører behandling av lege og/eller av sykehus og/eller påfølgende sykefravær i kortere eller lengre tid. Skaden må ha inntruffet mellom avgang med fly og fullført landing. Som uhell regnes også større skader på materiell.

506.7.3.3 ULYKKE:

Hendelse som har medført død for en eller flere personer mellom avgang med fly og landing i fallsjerm. Som ulykke i rapporteringspliktig henseende regnes også uhell der hopperen er så alvorlig skadet at han vil få varig men.

506.7.3.4 FARLIG/UKONTROLLERT HOPP (FU)

Hendelse i samsvar med kriterier for FU iht. Del 600. FU kan av HI også gis til selvstendige hoppere.

506.7.3.5 PERMANENT HOPPFORBUD

Hendelse eller opptreden av en slik karakter at egen eller andres sikkerhet settes i fare, og gjentagelse vurderes som sannsynlig. Permanent hoppforbud gis av HI, og registreres i sertifikatregisteret av F/NLFs Sekretariat.

BLANK SIDE

VEDLEGG 2 TIL DEL 500 - HOPPFELTLEDERINSTRUKS

507	HOPPFELTLEDERINSTRUKS.....	502
507.1	HOPPFELTLEDER (HFL).....	502
507.2	KVALIFIKASJONER.....	502
507.3	ANSVAR.....	502
507.4	MYNDIGHET.....	502
507.5	PLIKTER.....	502
507.6	ANDRE FORHOLD.....	504

507 HOPPFELTLEDERINSTRUKS

507.1 HOPPFELTLEDER (HFL)

HFL utpekes av HL, er underlagt denne, og har til oppgave å administrere, organisere og overvåke hoppfeltet, og påse at hoppingen gjennomføres etter gjeldende bestemmelser. Det kan etter HLs vurdering utpekes flere HFLer.

507.2 KVALIFIKASJONER

Som tilstrekkelig kvalifikasjon for HFL regnes:

Ved hopping med elever:

- Fallskjermhoppere med B-sertifikat eller høyere, eller personell som etter HLs vurdering antas å være spesielt kvalifisert gjennom inngående praktisk erfaring under elevhopping.

Ved hopping med hoppere med A-sertifikat eller høyere:

- Personell som på forhånd er instruert av HL om de oppgaver som påligger HFL.

Ved natthopp, vannhopp og oksygenhopp:

- Hopper med Instruktørlisens 3 eller høyere

507.3 ANSVAR

HFL har ansvar for:

- At HLs anvisninger for kontroll av hoppernes sertifikater, lisens og utstyr blir fulgt ved manifestering.
- At hoppingen hele tiden gjennomføres overensstemmende med F/NLFs bestemmelser.
- At hoppingen straks avbrytes dersom forholdene tilsier det.
- At all innlasting, flyging og hopping skjer overensstemmende med manifestene.
- At HLs anvisninger blir fulgt.

507.4 MYNDIGHET

HFL har myndighet til å sammensette løftene, beordre hopperne til innlasting, disponere flyene etter retningslinjer gitt av HL, lede alt bakkepersonell og rekvirere nødvendig assistanse fra deltakende hoppere.

507.5 PLIKTER

HFL har følgende spesielle plikter:

507.5.1**SIGNALSYSTEM**

Påse at jordtegn er på plass, og ved hjelp av disse gi nødvendige signaler til hoppmester i flyet, eventuelt kommunisere med hoppmester og/eller Flyger på andre måter iht. Del 100.

507.5.2**VIND**

Holde seg, og HL informert om vindstyrke og -retning og sørge for at endringer i vindforholdene blir tatt hensyn til av Hoppmester. Stanse hoppingen dersom vindstyrken overstiger de fastsatte grenser.

507.5.3**SYKETRANSPORT**

Sørge for at transportmiddel egnet til transport av skadede til enhver tid er disponibelt med fører, og at førstehjelpsutstyr er tilgjengelig og klart til bruk.

507.5.4**HOPPMESTER**

Utpeke HM til hvert løft, og i rimelig tid informere denne om alle forhold som har betydning for dennes gjennomføring av hoppmestringen.

507.5.5**MANIFEST**

Føre manifest for alle hopp, og kontrollere at hoppene blir gjennomført overensstemmende med manifestet, eventuelt ajourføre manifestet.

507.5.6**INNLASTING**

Sørge for at hopperne i tide gjør seg klar til innlasting og kontrollere at HM for hvert løft er fastsatt.

507.5.7**KONTROLL MED HOPPENE**

Følge hoppenes gjennomføring, notere hoppenes utførelse, holde rede på hvor den enkelte lander, evt. beordre assistanse til hopperne som trenger dette. Sammen med HM gi tilbakemelding til elever.

507.5.8**MATERIELL**

Anvise plass for oppbevaring og pakking av skjermer. Påse at eventuelt skadet materiell behørig merkes og legges på spesielt sted. Etter avsluttet hopping besørger HFL alt materiell brakt i hus og hoppfeltet ryddet, samt at manifestene blir arkivert iht. klubbens retningslinjer.

507.6 ANDRE FORHOLD**507.6.1 FUNKSJONSTID**

HFLs funksjonstid skal være forhåndsfastsatt. Dersom han skal avløses av en annen HFL, skal han ikke forlate hoppfeltet eller opphøre å virke som HFL før avløseren har tatt over.

507.6.2 DELTAGELSE I HOPPING

HFL skal være på bakken, og tillates ikke å delta i hoppingen.

507.6.3 HANDLING VED ULYKKE

Ved ulykke straks stanse all hopping, beordre nødvendig syke transport, ta vare på bevis, informere HL og meddele ham alle tilgjengelige opplysninger om ulykken.

VEDLEGG 3 TIL DEL 500 - HOPPMESTERINSTRUKS

508	HOPPMESTERINSTRUKS.....	502
508.1	HOPPMESTER (HM)	502
508.2	KVALIFIKASJONER	502
508.3	ANSVAR.....	502
508.4	MYNDIGHET	503
508.5	PLIKTER	503
508.6	ANDRE FORHOLD	505

508 HOPPMESTERINSTRUKS

508.1 HOPPMESTER (HM)

Hoppmester utpekes av HFL, og er den person som har ansvaret for, og kommando over hoppere fra disse er oppført på manifest, til de har forlatt flyet.

Hoppmestring av elever medfører ansvar for at elevene blir korrekt inspisert, orientert, instruert, spottet og utsatt, og korrekt vurdert etter utført hopp.

Tandeminstruktør, og AFF instruktør på nivå 1-7, er ansvarlig for at de elever de instruerer, følger de anvisninger som blir gitt av HM.

508.2 KVALIFIKASJONER

Som tilstrekkelig kvalifikasjon for HM regnes:

- Når alle ombordværende hoppere har A-sertifikat eller høyere:
Hoppere med B-sertifikat
- Når det blant de ombordværende hoppere er FF elever: Instruktør 3
- Når det blant de ombordværende hoppere er lineelever: Instruktør 3 med godkjent utsjekk for hoppmestring av lineelever, punkt 402.1.5.
- For AFF-elever på nivå 1-7: Instruktør 3-AFF
- Dersom utsprang innebærer natthopp, vannhopp eller oksygenhopp:
Instruktørlisens klasse 1
- Dersom utsprang innebærer oppvisningshopp:
Tilfredsstillende krav som angitt under F/NLFs bestemmelser Del 300

508.3 ANSVAR

HM er ansvarlig for hopperne i sitt løft, og har ansvaret overfor Flyger for at dennes anvisninger blir fulgt.

HM har ansvaret for at de utsprang som utføres under hans kommando skjer i overensstemmelse med F/NLFs bestemmelser Del 100.

Der jordtegn anvendes som signalsystem er HM ansvarlig for at utsprang ikke foretas dersom jordtegn er fjernet eller slik plassert at det må forstås at utsprang ikke skal finne sted.

Er jordtegn eneste kommunikasjon bakke/fly skal HM påse at utsprang ikke gjennomføres uten at jordtegn er synlige fra flyet.

Anvendes annet kommunikasjonssystem enn jordtegn, har HM ansvaret for at ordrer fra bakken følges.

508.4 MYNDIGHET

HM har kommandomyndighet over alle hoppere i løftet fra de er manifestført til utsprang er foretatt og alle hoppere plikter å følge hans anvisninger og kommandoer, uansett om det er hoppere med høyere status med i løftet.

HM har myndighet til å delegere oppgaver til andre hoppere dersom han ser behov for dette, men kun dersom hopperene er kvalifisert til de oppgavene som blir gitt.

HM har rådgivende myndighet overfor Flyger, og kan kun beordre utsprang med Flygers samtykke.

508.5 PLIKTER

Det påligger HM å holde HFL orientert om alle forhold av betydning for hoppingens gjennomføring.

HM skal holde seg orientert om løftenes sammensetning, antatt tidspunkt for takeoff, samt holde seg selv og hopperne i løftet klar i god tid.

HM følger HFLs direktiver mht løftenes sammensetning og rekkefølge, samt eventuelle særlige instruksjoner gitt av lokalklubb, samt eventuelle instruksjoner gjeldende for det hoppfelt som benyttes.

HM har følgende spesielle plikter:

508.5.1 KONTROLL AV FLY, BRIEFING AV FLYGER

HM skal forsikre seg om at det finnes egnet kniv lett tilgjengelig i flyet.

HM skal orientere Flyger om utsprangshøyde over terrenget, om innflygingsretning, driverkast, åpningspunkt, nedthrotting, korreksjoner etc.

Avtale klare signaler med Flyger.

508.5.2 KONTROLL AV HOPPERNE

HM skal følge de anvisninger HL gir for å forsikre seg om at hoppernes kvalifikasjoner etter elevbevis, sertifikat, lisens og hopplogg er overensstemmende med den hopping som skal utføres og det utstyr som anvendes, og skal ikke pålegge/tillate hoppere oppgaver de ikke er kvalifisert for i henhold til progresjonsprogram og/eller rettigheter.

HM skal forsikre seg om at hver enkelt elev i løftet inspiseres før innlasting i flyet. Hoppere med A-sertifikat eller høyere er selv ansvarlig for egen inspisering, og kan kontrollere hverandre. Tandem- og AFF-instruktører skal selv inspisere de elever de instruerer på angjeldende hopp.

HM kontrollerer først om hopperens seletøy er riktig tilpasset. Deretter skjer inspeksjonen i detalj, først fremsiden, deretter baksiden, inspeksjonen foretas ovenfra og nedover.

Inspeksjonspunktene i etterfølgende kontrollrutine gjelder for standard elevutstyr, og tilpasses for kontroll av selvstendige hoppere med eget utstyr.

Inspeksjonspunktene foran:

1. Hjelm, hardt skall, fastspent, hakestrapp i orden.

2. Brillor, festet så de ikke kan blåse av.
3. Hansker, skinn eller kunstsinn, ikke for tykke. Hanskene skal ikke redusere gripeevnen.
4. Bekledning, hensiktsmessig i forhold til årstid, ferdighetsnivå og hopptype.
5. Løftestropper, feste og ruting av utløserline for reserven (LOR), 3-ringslåser, utløserkabler, kabelhus og cut-awaypute korrekt montert i god velcro .
6. Bryststropp korrekt tredd, låst og innsløyfet.
7. Utløserhåndtak for reserve, av metall, støtt i lommen, ikke blokkert, god velcro. Kabelføringen hel, kulen hel og forsvarlig festet, kabelen i orden. God velcro i håndtaksloommen.
8. Nøddåpner, påslått, kontroll av kalibrering. Dersom første hopp for dagen skal Cypres nøddåpner først slås av, og deretter på før hopping.
9. Hovedskjermens utløserhåndtak, korrekt montert.
10. Høydemåler montert slik at den ikke er til hinder for skjermaktivering, cutaway eller kan forveksles med andre komponenter under håndgrepene for trekk, og på en måte som hindrer høydemåleren i å forskyver seg sideveis eller komme ut av stilling (synsfelt). Innstilling kontrolleres.
11. Eventuelle sidestrammere riktig justert og foldet inn.
12. Benstropper, ikke vridd eller krysset, korrekt tredd, riktig justert og innsløyfet.
13. Egnert fottøy som støtter anklene. Hemper for lissene skal tildekkes med tape eller tilsvarende.
14. Eventuell flytevest, og kniv. Hoppere med elevutstyr skal bære eventuell flytevest av fast materiale under ytterklær slik at denne ikke kan hindre aktivering av hoved- eller reserveskjerm.
15. Hovedkontrollkort for fallskjermsettet, bruks- og hovedkontrollert iht krav satt i Del 200.

Inspeksjonspunktene bak:

1. Løftestropper, uten vridning, riktig rutet og sikret under dekkklaffer med god lukking. Ingen synlige styreliner eller -håndtak.
2. Wire og pinne for reservehåndtak, evt. kabel fra nøddåpner, LOR-line korrekt montert iht produsentens manual. Kontroll av loop og pinne. Plombering overensstemmende med pakkelogg. Reservecontainers dekkklaff lukkes.
3. Eventuell utløserline, kontroll av ankerkrok (åpne/lukke/åpne), sikringspinne tilstede. Kontroll av linen for skader, pinne korrekt montert, loop i orden, linen korrekt rutet og innsløyfet. Gode strikker.
4. Eventuell utløserkabel for hovedskjerm, kontroll av kabelføring, pinne og loop.
5. Dekk-klaffen lukkes.

HM skal orientere hopperne om hoppfelt, fly, vind, flyretning, forhold i fly, ordre, tegn, signaler. I tillegg for elever hver manns FF-tid, oppgave i FF, forhold vedrørende styring, landing og forhold etter landing. Kontrollere innlasting, evt. øve utsprang dersom noen ikke har hoppet fra flytypen før.

Ved hopping med elever, øve nødprosedyrer, forhold ved landing i trær, vann og ledninger, samt øve spesielt for det forestående hoppet, alt etter elevenes progresjon, inntil tilfredsstillende ferdighet er nådd. Tandem- og AFF-instruktører skal selv forestå dette for de elever de skal instruere under gjeldene hopp.

Besørge fastkroking og sikring av eventuell utløserline.

508.5.4

VIND

Fastslå middelvinden iht. Del 100, dersom dette ikke er gjort av tidligere løft, eller dersom det har skjedd en større endring i vindforholdene. Ved konkurranse, følge Konkurransereglementet.

508.5.5

I FLYET

Kontrollere at hopperene sitter fastspent, og har på hjelm opp til 1000 ft. Hjelm påmontert kamera skal sitte på hodet eller spennes fast.

Bestemme flyretning, dirigere Flyger, motta klarsignal fra Flyger, bruke utsprangskommandoer iht. Del 600.

For elever, kontrollere hopperens utstyr, særlig utløserlinen, mens eleven klatrer ut. Signalisere nedthrottling til Flyger, gi hopperen hoppordre, følge med i hopperens fall til skjermen er fullt åpen, stue vekk utløserline, merke seg hoppets utførelse og punkter for tilbakemelding.

NB! Så snart alle lineelever har hoppet og før andre hoppere foretar utsprang, skal samtlige utløserliner krokes løs og stues vekk.

508.5.6

KONTROLL AV LANDINGSPUNKT

Merke seg hopperens landingspunkt og ta hensyn til dette ved senere utsetting av hoppere.

508.6

ANDRE FORHOLD

HM sørger for at det utstyr som er anvendt i hans løft blir lagt på anvist sted. Sammen med HFL gir han tilbakemelding av hoppene til de enkelte hoppere. Beskrivelse av hoppets utførelse som kan ha interesse for senere HM'er for vurdering av hopperen skal innføres i hopperens loggbok. Det benyttes nøktern terminologi. HM signerer hopplogg med navn og sertifikatnummer.

AFF-instruktører skal selv forestå dette for de elever de skal instruere under gjeldene hopp.

Ved bedømmelse "Farlig/ukontrollert hopping" følges bestemmelsene i Del 600.

BLANK SIDE

VEDLEGG 4 TIL DEL 500 - FLYGERINSTRUKS

509	FLYGERINSTRUKS	502
509.1	GENERELT	502
509.2	AUTORISASJON AV FLYGINGEN	502
509.3	INNLASTING.....	502
509.4	GJENNOMFØRING AV FLYGING	502
509.5	UTSPRANG	502
509.6	ANDRE FORHOLD	503

509 FLYGERINSTRUKS

509.1 GENERELT

Denne instruks fastlegger hvilke instruks Flygeren skal rette seg etter når det gjelder den hopptekniske delen av flygingen, og disposisjon av flyet og ansvarsforholdene ombord.

Denne instruks gjelder bare så langt som det andre bestemmelser Flygeren lovmessig er pålagt ikke bestemmer annet.

509.2 AUTORISASJON AV FLYGINGEN

HL avgjør hvorvidt flyging med hoppere skal finne sted. Har HL gitt Flyger beskjed om at flyging med hoppere ikke skal finne sted, er Flygeren ansvarlig for at dette overholdes.

Dersom spesielle forhold gjør at Flygeren ikke ønsker å gjennomføre flyging med hoppere, skal han straks underrette HL om dette og angi årsaken. Flygerens avgjørelse er endelig.

509.3 INNLASTING

Flyger bestemmer antall hoppere som kan tas ombord og hoppernes plassering i flyet. HFL avgjør hvilke personer som skal delta i de enkelte løft. Ved innlasting bestemmer HM hoppernes innbyrdes plassering i flyet.

Dersom spesielle forhold gjør at Flygeren ikke ønsker den manifesterte last av hensyn til vekt- eller plassforhold, underretter han straks HFL med angivelse om hvilke endringer som må gjennomføres.

509.4 GJENNOMFØRING AV FLYGING

HM angir ønsket innflygingsretning, utsprangshøyde, hopprekkefølge og utsprangspunkt. Flyger er ansvarlig for overholdelse av beordret utsprangshøyde og for korrekt flyhastighet ved dropp.

Dersom det oppstår forhold som gjør at Flygeren ikke ønsker å følge de anvisninger som er gitt av HM, underretter han straks HM som avgjør hvorvidt utsprang skal finne sted eller ikke.

Flyger følger HMs kurskorreksjoner under innflyging for utsprang.

509.5 UTSPRANG

Er flygingen under kontroll av lufttrafikk-kontrollenhet, er Flyger ansvarlig for klarering for utsprang. Flyger skal gi HM tegn om at utsprang er klarert. Det er Flyers ansvar at utspranget er klarert når han gir HM tegn om dette.

All kommunikasjon mellom Flyger og hoppere skjer gjennom HM. Ved en eventuell nødsituasjon ombord er HM ansvarlig for at Flygers anvisning blir fulgt.

509.6

ANDRE FORHOLD

Flyger skal være kjent med disse bestemmelser (Del 500).

Flyger skal være kjent med de signaler som er avtalt iht Hoppfeltleder instruks, og bekrefte at han er innforstått med å følge disse.

Særtrykk av disse bestemmelser (Del 500) skal alltid være tilgjengelig under hopping.

BLANK SIDE